

ע"פ 6484/01 - מדינת ישראל נגד דניאל בר קדם

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 6484-01-17 מדינת ישראל נ' בר קדם
לפני כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד
כבוד השופט זהבה בוסטן
כבוד השופט נאות בכור
המערערת מדינת ישראל
נגד דניאל בר קדם
המשיב

פסק דין

1. לפנינו ערעור על החלטתו של בית משפט השלום ברמלה בת"פ 12282-10-15 מיום 20.11.2016 שנייתה לאחר שהמשיב הודה והורשע בכתב אישום מתוקן בבייעו 6 עבירות של הספקת קנאbos, לפי סעיפים 13 ו-19 לפקודת הסמים המסוכנים, לבטל את הרשותו.

ביום 20.11.2016 ביטל בית משפט קמא את הרשות המשיב, קבע שהמשיב ביצע את העבירות והשית עליו 350 שעות של"צ; חתימה על התcheinות בסך 5,000 ₪ לבן יעבור במשך שנה עבירה לפי פקודת הסמים; 6 חודשים פסילה על תנאי מלקלבל או להחזיק ברישון נהיגה, לבן יעבור במשך שנה עבירה לפי פקודת הסמים ויצו מבחן במשך שנה.

2. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, בין החודשים נובמבר 2014 ועד ליולי 2015, בשש הזדמנויות שונות, סייפק המשיב לאחרים קנאbos תמורת 100 ₪ בכל פעם.

تسקירי שירות המבחן

1. על פי תסקירי שירות המבחן, המשיב הוא בן 28, רווק המתגורר עם אימו, סיים 12 שנות לימוד, שירת שירות צבאי מלא, עם שחרורו עבד בתחום המחשב, הינו סטודנט לתואר ראשון במדעי המחשב ועובד כמורה למתמטיקה.

המשיבלקח אחריות על ביצוע העבירות, הביע צער וחרטה על ביצוען.

עמוד 1

לדבריו, הוא התייחס לצורכי סמים על רקע חברתי ולקח על עצמו לספק סמים לחבריו. באותה תקופה חווה בלבול באשר לתחומי לימודיו, היה נוח להשfeaה סביבתית שלילית והתקשה להציב גבולות לחבריו. מאז מעצמו הוא הפסיק לשימוש בסמים ובבדיקות שثان שנערכו לו נמצאו נקיות משרידי סם.

שירות המבחן התרשם שהמשיב השתמש בסם על רקע צומת דרכים בו היה מצוי ותחושות בלבול ביחס לעתידו וכן על רקע מצוקה רגשית.

שירות המבחן התרשם גם שהמשיבאמין אינו מאופיין בדעות עבריינים ולא פיתח התמכרות לסמים, אך במצבו לחץ ומשבר הוא מצוי בסיכון לבחירת פתרונות בעיתאים. הליך טיפול יכול לסייע לו אך הוא סירב לטיפול ולכן לא הייתה המלצה לculo מבחן אך הומלץ להטיל עליו של"צ בהיקף גבוה.

2. בתסaurus משלים נכתב שתהילה סירב המשיב לחת חלק בהליך טיפול במסגרת שירות המבחן ואולם בהמשך השתלב בטיפול פסיכולוגי פרטיו ושירות המבחן התרשם שהוא משתף פעולה ומגלה מחויבות להליך הטיפול. המשיב בעל יכולת טובה להפקת תועלת באופן שיאפשר לו לזהות גורמי סיכון ולהימנע מביצוע עבירות.

שירות המבחן המליץ בתסaurus המשלים לבטל את הרשותו של המשיב ולהטיל עליו צו לביצוע של"צ ולהעמידו בפיוקו שירות המבחן.

החלטה בית משפט קמא

1. מחוות דעתו של דר' ויינבלט, פסיכולוג קליני מומחה, מיום 24.8.2016 עולה שהמשיב טופל אצל כחודשיים ולהתרשומו עבר שינוי عمוק בשנה שחלפה מביצוע העבירה, הוא מזהה את הטעויות והחלטות השגויות שעשה, מבין את המצביעים בהם הוא נעשה פגיע ונמצא במסלול חיים פרודוקטיבי וחויבן.

2. הימנעות מהרשותה מהוועה חריג לכלל לפיו מקום שהוכחה אשמהו של אדם, יש להרשיעו בדין, אולם במצבים חריגים מיוחדים יוציאי דוףן, כאשר עשוי להיווצר פער בלתי נסבל בין עצמת פגיעהה של הרשותה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של הרשותה לאינטרס הציבורי-חברתי, קיימת אפשרות כי חרף אשמהו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין.

3. ישום המבחנים של הלכת כתוב בדבר אי הרשות המשיב האמורם למקה דן, מעלה כי ניתן להסתפק באই הרשות המשיב.

4. מעשו של המשיב אינם ממוקמים ברף העליון של עבירות הסמים, הן באשר לגבי סוג הסם (קנבס) ולכמתו וכן לאור נסיבות ביצוע העבירה, כשמדובר באספקת קנבוס בניסיבות חברותית תוך שימוש משותף בו עם חבריו וחלוקת עלות רכשת הסם ולא בעבירה שבוצעה למען בצע כסף.
5. נסיבות ביצוע העבירה המתוארכות לעיל, כמו גם נסיבותו של המשיב, שהוא גנדר עבר פלילי, סימן 12 שנות לימוד, שירות צבאי מלא, ניהל אורח חיים נורמטיבי, ביצוע העבירה הינו חריג לאורח חייו ואינו מופיע את התנהגוותו וכאשר הודה באשמה ונטל אחריות למשעו, מבאים למסקנה שנייה להימנע מהרשעתו בדיון מבליל פגוע בשיקולי הענישה האחרים.
6. המשיב הצליח להוכיח באמצעות מכלול המסמכים כי הרשעתו תביא בסבירות גבוהה לאיבוד עבודתו ומוקור פרנסתו. נוכחות העובדה כי המשיב מועסק כמורה בכפר הנוער ויצו' והחשש המשמעותי שהרשעתו תביא לפיטוריו, הרי שעד בנטל להוכיח כי יש חשש ממשי שהרשעתו פגעה במתה לחמו ובשיקומנו.
7. באיזון הרاوي בין חומרת העבירה לבין הפגיעה בשיקומו של המשיב, ובהתחרש ביתר הנסיבות, יש מקום להימנע מהרשעתו.

נימוקי הערעוץ

1. בית משפט קמא לא ייחס את החומרה הרואיה המתבקשת לעבירות שעבר המשיב, ולא נתן משקל ראוי בהחלטתו למספרן ולנסיבות ביצוען. מספר העבירות וסמיכותן זו לזו, מעיד כי אין מדובר בכשל חד פעמי.
2. בית משפט קמא לא בחר את עתירת המשיב שאפשרה בהצטבר שני גורמים. בהתייחס לגורם לפיו ההרשעה פגעה חמורה בשיקום המשיב - המשיב, סטודנט למחשבים, רק בחודש מרץ 2016 החל לעבוד כמורה למתמטיקה ומשתמע מכך שעבודתו משמשת אותו בימי סטודנט ואינה מהווה את עבודתו הקבועה, שכן הוא אינו לומד הוראה.
- לרשות קים שיקול דעת רחב באשר לפיטורי עובד שהורשע בנסיבות אלה. המשיב לא בסיס טענותיו בתשתיית ראייתית מתאימה, לפיה ההרשעה פגעה חמורה בשיקומו.
- בהתייחס לסוג העבירה - שגה בית משפט קמא כשהעדיף את האינטרס הפרטני של המשיב על פני האינטרס הציבורי. כשמדובר במשפט שעוסק בהוראה, האינטרס הציבורי נוטה להרשעתו ויש להימנע מהרשעה רק במקרים יוצאות דופן.

.3. שירות המבחן בוחן את שיקולי המשיב בלבד, בעוד בית משפט קמא בהחלטתו היה צריך ליתן דעתו לשיקולים נוספים.

קיים פער בין שני התחזקירים שהתקבלו בעניינו של המשיב, בהפרש של חודשיים מהם עולה כי למרות שבתקיר הראשון, המשיב לא מצא פסול במעשהיו, החזיק בעמדות מוקלות בכל הנוגע לצריכת סמים, שלא נזקקות טיפולית, ולא הייתה המלצה של שירות המבחן אולם חודשיים לאחר מכן, משהה המשיב מטופל בחודשיים אצל פסיכולוג פרטי, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשותה. חודשיים של טיפול פרטי, שטיבו אינם ידוע, אינם יכולים להטוט את הcpf בצורה כה משמעותית.

.4. בית משפט קמא לא קבע מתחם עונש ראוי, בהתייחס לנטיות המקירה ונטיות המשיב, הצד העරך המוגן והפסיכיקה הנוגנת וכן שגה כשהטייל עונש מקל שאינו תואם ענישה נוגנת.

מדובר במעשים חמורים, מתמשכים ואין להקל בהם ראש.

.5. במהלך הדיון בפנינו טען ב"כ המערערת שבימ"ש קמא הסתמכ על טענת המשיב שסיפק את הסם למטרות חברותיות שאינה נכללת בכתב האישום.

עוד טוען ב"כ המערערת כי קשה למשיב לנורמות נורמטיביות והוא לא הלך לטיפול שהוצע לו ע"י שירות המבחן אלא למטופל פרטי.

תגבות ב"כ המשיב

.1. ביום"ש קמא שקל את כל השיקולים והתיחס לטענות ב"כ הצדדים ולתקיר המבחן, אותם לא קיבל במלואם, אלא הוסיף שעות של"צ, פסילה על תנאי והתחייבות.

.2. ביום"ש קמא לא התכוון לפגוע במשיב, שעבד כמורה פרטי וכמורה במוסדות משנהת 2013. המשיב הוא סטודנט למחשבים על מנת להיות מורה למתמטיקה, ללא קשר להליך המשפטי.

.3. המשיב ביצע את המעשים, שיש לראותם כאירוע אחד ומייד חד פעמי, בתקופה משבירת גלגול גירושי הוריו כשהיה בחו"ל והוא לו דימוי עצמי נמור.

.4. המשיב לא הרוויח כסף כתוצאה מהספקת הסמים לשני חבריו שכן שלושת התחלקו בעליות קנית הסמים ויעשנו בצוותא.

.5. המשיב היה תלמיד מצטיין, לאחר שחררו מצה"ל היה שליח הסוכנות באראה"ב ומתנדב גם היום.

6. המשיב פנה לפסיכולוג פרטי על חשבונו ולא השתלב בקבוצה טיפולית בשירות המבחן בגלל שהוא מיועד למתמקרים לסמים והוא אינו רואה עצמו כמור לסמים.
7. המשיב לוקח אחריות על מעשיו והודה מיד במשטרה, לפני שהתייעץ עם עו"ד.
8. הרשות המשיב תפגע בעיסוקו כמורה, גם אם משרד החינוך ידע על החקירה וכותב האישום, שאוטם לא יעלים המשיב ממנו. הרשעה בעבירות סמים פוסלת קבלת אישור לחו"ל ועובדת.

דין והכרעה

1. לאחר שעינו בכותב האישום המתוקן, בפרוטוקול הדיון בפני בימ"ש קמא, במסמכים שהוצגו בפניו ובפניו, בהחלטת בימ"ש קמא נושא הערעור, בהודעת הערעור ושמענו טיעוני הצדדים בפניו, הגיעו למסקנה שגם אם בימ"ש קמא שkal את כל השיקולים שיש לשקל על פי הפסיכיה שהובאה ע"י ב"כ הצדדים, המסקנה אליה הגיע באשר לאי הרשות המשיב מצדיקה התערבות של ערצת ערעור.
2. איננו מקבלים את קביעת בימ"ש קמא ואת עמדת ב"כ המשיב לפיה המעשים נושא כתוב האישום המתוקן מצדיקים את אי הרשות של המשיב, שכן ההרשעה תיזור יחס בלתי סביר בין המעשים נושא כתוב האישום לבין הפגיעה הצפואה במשיב כך שהאינטרס הציבורי לא יפגע מאי הרשות המשיב.
3. גם אם מדובר בסם קנאביס, שהוא סם קל ביחס לסמים אחרים וגם אם כמות הסם שסיפק המשיב אחרים לא היו גדולות והתמורה הכספית שקיבל לא הייתה גדולה הרי מדובר בש הזדמנויות שנמשכו על פני שבועות חדשניים.
- קביעת בימ"ש קמא לפיה אספקת הקנאביס הייתה בנסיבות חברותיות של שימוש בצוותא, המtabסת על טענת המשיב ובא כוחו, שטענו אותה גם בפניו, איננה מעוגנת במה שכתב האישום, גם לאחר שתוקן, שבו הודה המשיב ללא הסתייגות, ושבו אוחדו כל המכירות תחת קורת גג של אישום אחד.
4. איננו מקבלים ראש נסיבותיו האישיות של המשיב, כפי שנטענו בפני בימ"ש קמא ובפניו, וכי שתוואו בתסקרי שירות המבחן, אך אין בהן כדי להצדיק חריגה מהכלל לפי מי שביצע עבריה יורשע בבי�ע שכן לא מדובר בכישלון חד פ униיל אלא בשש הזדמנויות במהלך סיפוק המשיב קנאביס במהלך מספר חודשים.
- לא ניתן לציין שהמשיב סיפק את הסמים כאשר, על פי אישור מעומתת חינוך פסגות שהציג בפניו, שימש כמדריך במתמטיקה לתלמידי בי"ס יסודי בלבד בהיקף 72 שעות.

5. איננו מתעלמים מההילך הטיפולי הפרטני שעבר המשיב ולאמור בתסקרי המבחן, אך מהתסקרים עולה שהמשיב לא השתלב בטיפול בשירות המבחן, והגמ שב特斯קי המשלים, שלא כמו בתסוקיר הראשון, המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעתו, אין מקום לקבל את המלצתו בכל הקשור לביטול הרשעתו, להבדיל מהמלצתו לביצוע של"צ, לאור יחסו של המשיב למעשים נושא הרשעתו ולהעדר נזקתו לטיפול בהתמכרותו לسمים.

6. המשיב לא הוכיח במידה שמותלת עליו שהרשעתו פגע בעתיו המוצע ובשייקומו במידה שמצדיקה את ביטול הרשעתו.

גם אם קיבל את טענתו שהוא סטודנט למחשבים על מנת להכשיר אותו להוראת מתמטיקה, אין בכך להצדיק את אי הרשעתו שכן מדובר בעניין שמסור לשיקול דעתו של הגורם המוסמך, שייקח בחשבון את כל השיקולים הראוים, לרבות מעשיו של המשיב, שירותו בצה"ל, היוותו שליח מטעם הסוכנות בארא"ב בשנת 2010 ותוכנותיו החביבות כפי שעולות מהתעודות שהוצעו בפנינו.

יתריה מכך, אנו סבורים כי דואק עיסוקו של המשיב, כמורה, מחייב שהעובדה כי השתמש בעבר בסמים ואף ספיק לאחרים סמים ימודד בפני מי שմבקש להעטיקו. אין בכך כדי להביע דעה כי המשיב פסול למשמש כמורה לאחר שיסים את ההילך הטיפולי, אלא כדי להבהיר כי מדובר במקרה שיש להביאו בפני המweisיך לשיקול דעתו.

7. לאור כל האמור לעיל, אנו מקבלים את הערעור ומרשימים את המשיב בשש עבירות של הספקת סם מסוכן לפי סעיף 19 יחד עם סעיף 13א לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג-1973.

בנוסף לעונשים שהוטלו על המשיב ע"י ביום"ש קמא, אנו מטילים על המשיב 3 חודשי מאסר על תנאי שלא ירצה אלא אם יעבור עבירה על פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג-1973 תוך 3 שנים מהיום.

ניתן היום, כד' تمוז תשע"ז (18 ביולי 2017) במעמד ב"כ הצדדים והמשיב.

זהבה בוסתן, שופטת
נאוה בכור, שופטת

אברהם טל, נשיא
אב"ד